

СВАБОДА

13 кастрычніка 1995 г.

№42

Кошт свабодны

Год заснаваньня 1902
Выходзіць з 1990Галоўны рэдактар Iгар Германчук
Заснавальнік Павал Жук
Выдавец „Газета СВАБОДА, Ltd.“
Наклад 93 000
Адрас рэдакцыі:
220088, Менск, вул. Іванаўская, 56
Тэл./факс 36-24-41

Прэзідэнт зноў прайграў

Спрэчкі паміж прэзідэнтам і парламентам аб правамоцнасці рашэння Вярхоўнага Савету вырашыліся на кансыльце апошняго.

11 кастрычніка Канстытуцыйны суд вынес рашэнне па хадайніцтве выконваючага абавязкі Генэральнага прокурора, старшыні Вярхоўнага суда і Вышэйшага гаспадарчага суда. Ініцыятары справы падвярглі сумневу кворум, пры якім рашэнне парламенту лічыцца правамоцным. У рашэнні Канстытуцыйнага суда гаворыцца, што артыкулы закона "Аб Вярхоўным Савеце", а таксама часавага рэгламанту Вярхоўнага Савету, які і даследаваў Канстытуцыйны суд, не сумярэчаць Канстытуцыйні Беларусі.

Між тым СВАБОДЗЕ стала вядома, што аргументаванье акно на 18-ці старонках па спраде ў Канстытуцыйны суд прадстаўляла адміністрацыя прэзідэнта. Было б наўгдым съязвіджаць, што легітымнасць старога парламенту, які Лукашэнка згадвае амаль у кожным публічным выступе, яго не турбую.

Канстытуцыйны суд пасправа

ваў паставіць кропку над "і" і зрабіў эта так, як мог. Іншая справа, што прэзідэнт Лукашэнка пасправе ператварыць гэтую кропку ў шматкроп'е. Першыя ластаўкі ўжо ёсьць: на апошнія прес-канферэнцыі кіраўнік ураду М. Чыгір заявіў, што ён адмаўляецца выконваць вэрдыкт Канстытуцыйнага суда, які адмініяне антыканстытуцыйны прэзідэнцкі ўказ па бюджэце.

Цяперашніе рашэнні КС маюць для прэзідэнта куды больш жорсткія наступствы. З яго вынікае, што ўсе дзеянні прэзідэнта па дыскрэдытацыі парламенту могуць быць апраўданымі заўважыты: я прымай указы, які падмінялі законы, бо парламант нелегітимны, і ў мяне не было выйсця. Ня выключана, што Лукашэнка пасправе скіліць на свой бок прадстаўніцтва фэміды пры дапамозе сілы, кажучы прасцей, разагацца. На карысць гэтага съведчыць тое, што зараз у Канстытуцыйным судзе знаходзіцца шэраг прэзідэнцкіх указаў, антыканстытуцыйнасць якіх даказваецца значна прасцей, як легітымнасць парламенту.

В.В.

На здымку: Мечыслаў Грыб і намеснік Старшыні Канстытуцыйнага Суда Фадзееў, які быў дакладчыкам па спраде аб легітымнасці Вярхоўнага Савету.

Назад, у падполье?

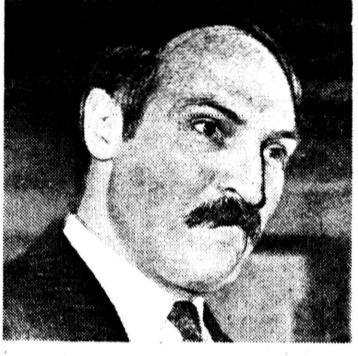
"Ліміт времени исчерпан". Гэтыя грозныя слова прэзідэнта Лукашэнкі, якія адрасаваліся "некоторым средствам массовой информации", атрымалі канкрэтныя працяг. У сераду, 11 кастрычніка, стала вядома, што прэзідэнцкая адміністрацыя забараніла друкаванье трох незалежных газетаў: "Народная воля", "Белорусская деловая газета" і штотыднёвіка "Імя".

Усё зроблена па старым сценары: газэтам перакрылі доступ да друкарскіх станкоў. А ў нашай краіне, дзе ўсе газетныя друкарні належаць дзяржаве, гэта азначае фактывна забарону газетаў.

Галоўны рэдактар "Народнай волі" Іосіф Сярэдзік паведаміў на прес-канферэнцыі, што Беларускі дом друку адмовіўся друкаваць газету, спасылаючыся на распараджэнне з адміністрацыі прэзідэнта. Спрабы спрэчкі атрымалі копію распараджэння ня мелі поспеху. Яму далі ўсяго толькі паперу за подпіс в.а. дырэктара Дому друку М. Паршуты, які піша: "В связи с тем, что редакцией газеты "Народная воля" допущены нарушения Закона о печати, установленные экспертным заключением Ми-

нистерства юстиции, издательство растворяется с 10.10.1995 г. договор на печатание газеты "Народная воля".

"Белорусской деловой газете" і штотыднёвіку "Імя", які друкуюцца ў гомельскай друкарні, адтуль паведамілі, што на

Павел Шарамет: „Лукашэнка пераступае апошнюю рысу“

— Забарона незалежнай прэсы — гэта апошняя рыса, пераступішы якую, прэзідэнт Лукашэнка фактычна ўстанаўлівае на Беларусі таталітарны рэжым. — сказаў у інтэрв’ю СВАБОДЗЕ галоўны рэдактар „Белорусской деловой газеты“ Павел Шарамет. — Падобна, што наш прэзідэнт гэтую рысу ўжо пераходзіць. Ідэалогія пошуку ворагаў, пастаяннае накачванье грамадзкай думкі — гэта тая ідэялогія, якую выбрала сেнтяншыя кіраўніцтва. І ў сітуацыі эканамічнага авалду менавіта гэты аспект дзеянасці будзе раскручвацца: пастаяннае напружанье ў грамадзтве, пошук палітычных ворагаў, на-

гнятанье канфрантациі. На жаль, у беларускага прэзідэнта пераважаюць не пачуцьці і думкі дзяржавнага дзеяча, а асабістыя пачуцьці. Псіхалогія простага абывальца бярэ верх над памяркоўнасцю кіраўніка дзяржавы. Настроі ў краіне такія, што заўкрыцьце газет на выклічі нікага рэзанансу ў грамадзтве. Я вельмі баўся, што прагнозы наконт устаўляванья дыктатуры пачуцьці збывацца. Я ўпэўнены, што калі сітуацыя будзе авбастрацца, то гэта стане пачаткам канца праўлення А.Лукашэнкі. Гэта можа адбыцца праз год-два, але максімум праз 5 гадоў". — лічыць П.Шарамет.

змогуць выпускаць гэтыя выданыя па "тэхнічных прычынах" — нібыта пачынаюць прафілактыку абсталівання "у сувязі з надходамі зімы".

Але ўсё тлумачыцца значна прасцей: надходзяць выбары ў парламент і ў гэты пэрыяд грамадзянам Беларусі, на думку прэзідэнцкай адміністрацыі, належыць чытаць выключна афіцыйную прэсу.

Прычым, трэбі забаронені выданы — гэта толькі "першыя ластаўкі". Як стала вядома СВАБОДЗЕ, адміністрацыя прэзідэнта разаслала ва ўсё аблыванкамі распараджэнне загадаць мясцовым друкарням спыніць выпуск усіх недзяржавных выданняў да перарэгістрацыі.

Вядома, што ўсё гэтыя "перарэгістрацыі", "экспрэтныя зачлючэнні" (калі яны сапраўды існуюць) і іншыя падобныя рэчы ня могуць быць падставаю для забароны друкаванья газетаў. Паводле закону, спыніць альбо прыпыніць выданыне газеты можа толькі заснавальнік альбо суд. І больш нікто!

Але ў нашай краіне ўсе суды, як бачым, вершыць "бацька" са сваімі палкоўнікамі.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

На здымку: палкоўнік Замяталін паведамляе народу распараджэнні „бацькі“.

С.М.

Немажліва галасаваць „як у Беларусі“, а жыць „як у Еўропе“

стар. 4—5

Масква хоча навучыць нас любіць Расею

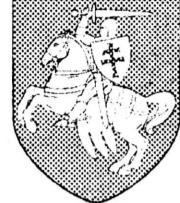
стар. 5

Да ўвагі чытачоў

З 10 кастрычніка СВАБОДА выходзіць два разы на тыдзень. Другі нумар, які выходзіць па аўторках, атрымліваюць толькі падпісчыкі газеты.

Падпіску на чарговы месяц вы можаце аформіць у любым паштовым аддзяленні.

Наш падпісны індэкс 63887. Кошт падпіскі на адзін месяц 7 тыс. рублёў.

Паведамленне дэпутатаў Апазіцыі

стар. 2

Забаронена выдавецтва „Хата“

стар. 3

„як у Беларусі“, а жыць „як у Еўропе“

стар. 4—5

... і „Хату“ зачынілі

Урад працягвае наступ на незалежны друк. Новай ахвярай палітычнай цэнзуры стала Беларускае выдавецтва таварыства „Хата“, якое пазбавілі ліцензіі на цэлы год.

Такі „выпраўленчы“ тэрмін выдавецтву прысудзіла Міністэрства культуры і друку за книгу „Пагоня ў сэрцы твайм і маім“. Чыноўнікам падалося, што ейны замест „супярэчыць вынікам рэфэрэндуму“. Цяпер ва ўладаў з'явілася чудоўная магчымасць дзеяніцаў „ад імя народа“, інтаруючы законы.

Укладальнік „крамольнай“ кнігі, відомы геральдyst Анатоль Цітоў пажартаваў, што ягонае імя становіца небяспечным. Напрыклад, пасъля выступу сп. Цітова ў тэлепраграме „Праспект“ яе зачынілі. Такі ж лёс напаткай выдавецтва „Хата“. Ніхто не зважае нават на той факт, што „Пагоня ў сэрцы твайм і маім“ выйшла ў сьвет да рэфэрэндуму — 27 красавіка. Гэты зборнік, практична, не нясе ніякай навізы, а зъмішчае артыкулы з газетаў і часопісаў за 1987—1991 г., прысьвечаны беларускай гісторычнай сімволіцы. Сярод іх ёсьцы і матар’ялы замежнай прэсы: пражскага часопіса „Іскры Скарбыны“, газэты „Советская Латвія“ ды расейскага часопіса „Вестнік геральдиста“. Нават цяжка сабе ўяўіць, як артыкул вядомай дасьледвачы з Рэспублікі пра гісторыю і сімволіку герба Масквы можа „супярэчыць вынікам рэфэрэндуму“, ды яшчэ „адмоўна ўплываца на паразуменіне, еднасць і стабільнасць на паразуменіне, еднасць і стабільнасць у грамадстве“. Прытрымліваючыся палітычнай каньюнктуры, чыноўнікі з міністэрства аб’яўляюць „сумніўнымі“ дасьледаванын вучоных-гісторыкаў.

Двухтысячны наклад кнігі „Пагоня ў сэрцы твайм і маім“ яшчэ не распрададзены і жадаючыя маюць магчымасць здзяйсніць „забароненую літаратуру“.

Пачынаючы ад 1992 года, выдавецтва „Хата“, заснаванае Беларускім дзіцячым фондам, вы-

МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРЫ І ДРУКУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ЗАГАД

44025

Мінск

№ 351

Аб пазбоўленні ліцензіі на ахвярдзенне выдавецкай дзеяніасці Беларускага выдавецкага таварыства „Хата“

Беларускім выдавецкім таварыствам „Хата“ выдадзена ў сьвет кніга „Пагоня ў сэрцы твайм і маім“, якое якія супярэчыць вынікам рэфэрэндума па дзеяжечнай сімволіцы і такім чанам адмоўна ўплывае на здзяйсненне, еднасць і стабільнасць у грамадстве. У сувязі з тым, што зачыненая выдавецкая арганізація падтрымлівалася ўжо за выпуск літаратуры сумніўнага зместу /романско-колегіі міністэрства № 7 п. I ад 28.06.95 г./,

ЗАГАДВАЮ:

І. Пазбавіца Беларускага выдавецкага таварыства „Хата“ ліцензіі на права займацца выдавецкай дзеяніасцю тымпанем на адзін год.

/ Міністэрства

А.І. Бутэвіч

Разслана: выдавецтвы, падпісным, узбраўленне выдавецтва, кур'ерамі ўздзээл.

пушыціла 28 кнігай і ўнікальны календар-плакат „Радавод Палацкіх і Вялікіх беларускіх (літоўскіх) князей“. Мяркуючы па сьпісе выдадзеных кніг, „Хата“ супрацоўнічае з рознымі аўтарамі, незалежна ад іх нацыянальнасці і палітычных пераканаńняў.

Міністэрства культуры і друку спачатку падтрымліла „Хату“ за книгу „Дзеянасць Кастуся Мерліяка на эміграцыі“ і нарошице вырашила зачыніць незалежнае выдавецтва, пазбавіўшы яго слова. З такімі посыпехамі мы хутка вернемся да „самвыдату“ савецкіх часоў.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

На здымку: Анатоль Бутэвіч вырашыў спраўдзіць, ці павялічылася ягоная вага пасыя забароны выдавецтва.

Ліст у рэдакцыю

Тэлепрамыванье мазгой

Некаторыя мае знаёмія, асабліва пасъля прэзідэнцкіх тэлевыступаў, признаюцца: так злосць апанаўвае, што хочацца разъбіць тэлевізар. Чаму БТ дае толькі аднабаковую інфармацыю? Я такі ж грамадзянін Рэспублікі Беларусь і падаткаплацельшчык, як і ўсе. Але мае права на атрыманьне ўсебаковай інфармацыі ўвесь час парушаеца! Што мне ім парадіц? Я асабіста БТ папросту не ўключаю — гідзягледзець і слухаець. Але гэта, вядома, ня выйсце.

У майго знаёмага афіцэра-адстаўніка тэлевізар прымае ўсяго 2 праграмы — ОРТ і Мінск. Вельмі паказальна, што ён беларускага канала спэцыяльна не настройваў, каб выпадкова не ўключыць. Но яго, як сам прызначаўся, абураючы беларускую мову і нацыянальныя перадачы. Цікава, што пасъля таго, як мы здзімелі сваім прэзідэнта, адстаўнік пачаў глядзець БТ, асабліва лукашэнкавыя выступы, хваліў яго: „Умнейший парень, голова!“ Праўда, сваім апошнім ўказам Аляксандар Рыгоравіч пахіснуў ягоную захопленасць і ўвогуле расчараў майго знаёмага адстаўніка (а разам, з ім і шмат іншых), якога ўжо нарадзіў тэлеманагогі прэзідэнта: „Слишком много говорит. Болтливым стал, как Горбачев...“ Крыўднае для нашага „зьбіральніка славянскіх земляў“ парадунанне, але бадай нічога ўжо на зробіш, калі ў народзе з раздражненасцю пачынаюць называць „балбатуном“.

На БТ відавочна парушаны прынцып аб’ектыўнасці, поўнага асвятылення ўсяго жыцця краіны. Адна рэч, калі пэнсіянэр

абураюцца тэлерэкламай, рок-музыкай або кіно з эратычнымі сцэнамі. Іх не абыходзіць, што ёсьцы людзі, якім патрэбная рэкламная інфармацыя і ўсё астотніе. Але гэтыя пэнсіянэры ў іншы час могуць паглядзець тое што ім даспадабы (савецкія фільмы на-кшталт „Сакратар рапакаму“ і г.д.), што ж датычыць палітычных і інфармацыйных праграмаў, дык тут адназначна гульня ў адны вароты. Дзеянасць апазіцыі замоўчавацца або скажаеца. На тэлебачанні ўжываюцца палітычныя даносы і фальшыўкі. Напэўна, там перакананы, што калі не паведаміць пра падзею (напрыклад — з'езд БНФ), дык яе як бы і не было ніколі.

БТ — ідэальная установа па апрацоўцы мазгой у патрэбным прэзідэнцкай кампаніі націркунку. Пры падборы інфармацыі захаваны з камуністычных часоў партыйна-класавы падыход. Найлепш вызначыў сутнасць БТ нядаўні кіраўнік студыі „Палітыка“ Л.Міндлін, якому давялося з прычынамі цэнзурнага ціску пакінць тэлебачанні. У адным газетным інтэрвю ён называў яго фабрыкай „вялотекущих грез“. Што датычыць беларускіх тэленавінай (ATH), то, паводле ягоніх словам, гэта агітацыйна-прагандысцкая, а не інфармацыйная праграма, у якой заўсёды імкніцца штосьці не паведаміць, змоўчыць.

Яшчэ адна праблема — асвятыленне міжнародных падзеяў. Гэту інфармацыю мы атрымліваем пераважна праз прызму маскоўскага тэлебачання. Праўда, у нас у Горадні ёсьцы выбар. Дзякуючы

Дом каля танка

11 кастрычніка ў Горадні адбылася закладка першага каменя ў падмурк жылога дома для вайсковага гарадка Фолюш, у якім месціцца шостая мэханізаваная брыгада. Каля ўваходу на будоўлю на пастамэнце стаіць танк „Іосіф Сталін“. Дом будзе 9-павярховы, з пяці сэкцыям, усяго 174 кватэры. Амэрыканцы выдаткуюць на яго 10 млн. далераў.

Дагэтуль жыльё для вайсковай падпіліцаў фінансавала толькі ФРГ. ЗША ўпершыню далучаюцца да этай справы. Сакрэту тым, што дом прызначаны для афіцэраў і прапаршыкаў стратэгічных ракетных войск. Атрымліваеца, што пасъля вываду ракет у Расею, пра што гаварылася на цырымоніі адкрыцця, частка асабовага складу выйдзе ў адстаўку і застанецца жыць на Беларусі. Ніхто таксама не адзначыў, што войскі стратэгічнага прызначэння не беларускія, а расейскія. І нават наадварот, адзін з прамоўцаў памылкова вызначыў іхнью прыналежнасць да стратэгічных ракетных сіл Беларусі. Між іншым, у Горадні і без таго 664 вайсковыя пэнсіянэры чакаюць кватэраў.

Пасол адзначыў, што амэрыканцы ухваліваюць жаданьне Беларусі пазбыцца яздзенай зброі на сваёй тэрыторыі. Таму яны і выконваюць супольную праграму „Прамысловое партнэрства“. Паводле гэтай праграмы яны дапамагаюць Беларусі канверсіяў частку абаронных прадпрыемстваў у камэрцыйныя, на-вучыць вайсковай цывільнім прафесіям, а таксама будуюць гэтыя дома. Амэрыканскі пасол асабліва падтрымлівае сувэренність Беларусі, хоча бачыць яе адкрытай для съвету, эканамічна квітнечай і моцнай краінай. „Мы на-даем вялікае значэнне нашым адносінам“, — сказаў ён.

Амэрыканцы прывезлі адмысловую латунную рыдлішку, якая звязла на сонцы, нібы златая. З ёю сфатографаваліся амэрыканскі палкоўнік Дж.Гейт і намеснік міністра абароны палкоўнік У.Яхніцкі, які быў непакалі ў Горадні начальнікам КЭЧ.

Амэрыканец перадаў прысутным прывітанье ад камандуючага інжынэрнымі войскамі ЗША генэрала Вільямса. У забэтаваную пляцоўку заклалі мэталевую капсулу з пасланнем нашадкам на ангельскай і расейскай мовах (нібыта былі перакананы, што ў будучым беларускую мову ведаць ня будуть). Рабочыя ў новых спэціёках і аранжавых касках паднеслі наслікі з растворам і папрасілі кінць жменю цэманту амэрыканскага дыпламата, які стаяў уніформе.

У часе цырымоніі молосна стала вайсковай перакладыцы ў званні капітана, якая перакладала прамовы з расейскай на ангельскую і наадварот.

Сяргей АСТРАЎЦОУ

Кatalікі і баптысты не падзялілі маёмысць

Берасцейскі абласны гаспадарчы суд задаволіў прэтэнзіі вернікаў каталіцкага касцёлу с. Язэпа ў Лунінцы аб прызнаныне права ўласніці на будынак былога касцёла.

У свой час гэты будынак выкарыстоўваўся ня толькі як каталіцкі храм, але і як раённы Дом культуры. Некалькі гадоў таму лунінецкі ўлады вырашилі прададзіц будынак мясцовай абшчыне хрысціян веры эвангельскай.

Суда прадпісвае абшчыне хрысціян веры эвангельской выселіцца да 31 кастрычніка гэтага года.

Назіральнікі адзначаюць, што супрацьстаянне дэзвюю рэлігійных канфесій у Лунінцы і іх узаемная нецярпімасць падыходзяць да небяспечнай мяжы.

CIM

ТБШ вяртаецца

У Лідзе стварылі грамадскую арганізацыю Таварыства беларускай школы (ТБШ).

Такое таварыства існавала тут у 30-я гады, але было заборонена польскімі ўладамі. Зараз прыхільнікі беларушчыны вырашилі аднавіць арганізацыю.

С.КАСТРАВІЦКІ

Каму кумыс?

Мсьціслаўскі конезавод пачаў прадаваць кумыс.

Напой набыў такую папулярнасць, што тут ужо вырашилі павялічыць дойны статак. Для гэтага запланавалі пабудаваць яшчэ дэзве канюшні.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

У гонар Дамейкі

Непадалёк ад вёскі Запольле Лідзкага раёну адкрылі мэмарыяльны знак у гонар Ігната Дамейкі, сусветнавядомага наукоўца XIX ст.

Эты помнік устанавілі з ініцыятывы мясцовага Таварыства польскай культуры.

С.ВАЛОШКА

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Сон разуму спараджае падаткі

Сістэма падаткаабкладанья старая, як сьвет. Стварыў яе нейкі бандыт, які раней за калегаў скемі, што выгадней адбіраць гроши (ежу, адзенне і г.д.) частковка, але рэгулярна. Ён заснаваў сістэму, яку мы сёняння называем рэктам, але менавіта таму, што ён быў першы, гэтая сістэма была замацавана законам, а ўсе наступныя спробы жыць за кошт даніны абвяшчаліся крыміналам. Потым бандыт адгарадзіўся межамі, расставіў напагатове войскі, стварыў школы, каб на-вучыць лічыць тых, хто будзе звібраць даніну. Так зьявілася першая ў сувесце дзяржава, а яе стваральнік пачаў называць сябе каралём, бо хадзіць у бандытах далей яму было сорамна.

...З того часу і дагэтуль дзяржавы існуюць, пакуль яны здолныя зьвібраць падаткі. Толькі паставова высветлілася, што спраба гэта не такая лёгкая, як здаецца на першы погляд. Бо трэба не разарыць тых, хто плоціць падаткі, і не застасца на баахах.

Ужо ў наш час на кампутары спэцыялісты склалі гарбаты графік, з якога вынікала, што пасъля пэйнага ўзроўню ўздым падаткаў безсэнсоўны: чым яны большыя, тым меней грошай трапляе ў казну. Узровень ацніваеца ў 35% і на яго цяпер арыентуюцца цывілізаваныя краіны. Ва ўсякім разе тыя, што не жадаюць напаўняць свой бюджет дулямі.

Але краіны, як і людзі, бываюць больш разумныя, і такія, якім падабаеца вучыцца на асабістых памылках. Беларусь, на жаль, у ліку апошніх. Атрымаўшы незалежнасць, яна ня здолела прыняць сістэму падаткаабкладанья, незалежную ад спробы забраць у бюджет як мага больш грошай. Такая палітыка называеца фіскальнай. І калі два гады таму падаткавыя рашэнні нашага парламанту прэса назвала фіскальной палітыкай, Вярхоўны Савет і тыя,

хто кіраваў ягонай большасцю ў саўмінаўскіх кабінетах, вельмі абурыліся. Фі..! Якое брыдкае слова знайшло!

Між тым, ужо тады агульны памер падаткаў спэцыялісты ацэнівалі прыкладна ў 60% і на ўесь голас крычалі, што сістэму трэба мяняць. За год свайго кіравання презідэнт Лукашэнка "змяніў" яе настолькі, што цяпер колькасць даніны дасягае ўжо 70%. Працацаца ў тыхіх умовах амаль немагчымы.

"Дробязі"

Ня буду стамляць чытачоў канкрэтнымі лічбамі падаткаў. Сістэма ня столькі складаная, колькі нібыта спэцыяльна заблытаная. Падатак на дабаўленую вартасць у нас нібыта той жа, што і ў суседніх краінах — 20%, але да яго прычэпляеца столькі ўсяго дадатковага: пошліны, акцызы, чарнобыльская і іншыя быццам бы "дробязі", што кошт нашай працуцкі робіць яе неканкурантназдольнай. Прыклад — масла, кошт якога ўжо болей за тры даляры за кілаграм, што дара-жэй за сусветны ўзровень! З кожным тыднем таких прыкладаў ўсё больш. Мы сталі вельмі дарагой краінай, але ня ў гэтым галоўная небяспека. Яна ўтым, што наш пакупнік ня здолны плаціць за нашу працуць. З прычыны гэтага спыніеца абарот у падпрыемстваў і гандлі. Яны ж ня плоціць падаткі ў казну. Казна пусцее. Няма чым разылічацца за паліва, няма чым плаціць вайскоўцам, настаўнікам і пэнсіянарам. Калі ў мінулым годзе цяжкасці з напаўненнем бюджету началися ў верасні, у гэтым ужо ў траўні. На думку аднаго з вядучых падпрыемнікаў краіны Аляксандра Патулы, аналагічныя цяжкасці ў наступным годзе пачнуцца ўжо ў студзені. Калі ня будзе зьменаў.

Дыягназ

Тое, што адбываеца ў нашай эканоміцы, канфэдэрацыя пра-мыслуцай і падпрымальнікай называе інтэнсіўнай катастрофай, а найбольш рашучыя людзі настойваюць нават на фармулёўцы "сістэмная катастрофа". Гэта азначае, што разбу-рэнне ідзе ўжо на ў нейкай адной галіне, на толькі і прычыні, што цяпер колькасць даніны дасягае ўжо 70%. Пра-цацаца ў тыхіх умовах амаль немагчымы.

У чым жа бачаць пра-мыслуцай і падпрымальнікі выйсьце? Спыненые інтэнсіўнай катастрофы, як відаць з заявы, прынятай на апошнім сходзе савета гэтай арганізацыі, яны бачаць у "інтэнсіўнай лібералізацыі". Паколькі мы ў нашай размове вырашылі абмежавацца падаткамі, то спынімся на лібералізацыі менавіта сістэмы падаткаабкладанья. Дарэчы, зьмены ў ёй вызначаюцца як першачарговыя. Калі ўлады аслабяць падаткавыя прэсы, як узёненныя аўтары "лібералізацыі", эканоміка за-живе зусім іншым жыццём.

Лекі

Падаткаплацельшчыкам для "пойнага шчасця" трэба, як вы-светлілася, няшмат: прававая абарона ды цывілізаваныя межы падатковых і фондавых збораў. Па-першае, трэба, каб падаткі не ўводзіліся заднім чыслом, а калі забірайліся б пры-мусова, то толькі праз суд. Дру-гая частка больш складаная. Справа ня толькі ў пэўных коле-рах падаткаў, але і "цвярозых" памерах. Калі зазірнуць у праект зьменаў і дапаўненняў у падатковакае заканадаўства, пад-рыхтаваны Саюзам падпры-мальнікай, то стане бачна, што яго распрацоўшчыкі ня маюць ілюзій. Яны добра разумеюць, што наша дзяржава ня пойдзе

на зынішчэнне ўсіх падаткаў да запаветных 35%. І ўсё ж праца-цаца так неабходна і магчыма. Прапануеца ўвесці так званы рэінвестыцыйны рэжым, калі агульны памер падаткаў і адлічэнія абмяжоўваецца 35 пра-цэнтамі ад дабавачнай вар-тасці, а ўсё астатніе накіроўваеца выключна на разыўцьцё. Ці, як вам спадабаеца такая мера дапамогі сялу: 50-працэнт-ная скідка з падатку на прыбы-так для банкаў, калі крэдытныя рэсурсы штоквартальна накіроўваюцца на разыўцьцё сель-скагаспадарчых падпрыемств. Дарэчы, такіх "апрышчай", "штуршкоў" для нашай хворай гаспадаркі прапануеца шмат. Усе яны маюць агульны накіру-нак: пераламіць інвестыцыйную гіперінфляцыю, даць падпры-емствам перадышку для збору сродкаў. Толькі колькі будзе каштаваць такая перадышка?

Інкубацийны пэрыйяд

Па падліках віцэ-презідэнта Саюза падпрымальнікаў Аляксандра Патулы і ўсяго "штаба" БКПП, дзяржаве не абысьціся без таго, што давядзенца прада-ваць мaeмасць недзе на 1,5 — 2 млрд. даляраў у год. І гэта на працягу некалькіх гадоў. Гаворка ідзе ня толькі пра продаж падпрыемстваў, але і пра зямлю, аренду. Магчымасцьця шмат. Магутны штуршок пры-втыцы — гэта і мэта, і сродак адначасова. Затое прыкладна на мяжы стагодзьдзя ў некалькі разоў узрасце колькасць юрдычных асобаў, якія плоціць падаткі, і пачнецца сапраўдная, а не "фіскальная" стабілізацыя. Не раней, але і не пазней.

З чаго пачаць?

І ўсё ж цікава, як увесці 260 зьменаў (па падліках презідэнта Саюза падпрымальнікаў Уладзімера Карагіна) у 13 законаў? На каго разылічаюць? На пар-

ламант, які ня можа сабраць кворум, разылічаць не да-водзіцца. Ці на презідэнта? Але сваімі ўказамі ён ня мае права каректаваць законы. Дзе ж выйсьце?

Частка прапановаў Саюза падпрымальнікаў тыцыца пад-законных актаў, мяняць якія ў кампетэнцыі презідэнта, лічыць Аляксандар Патупа. Шлях да іншых зьменаў, на ягоную думку, толькі законы. Той жа пазыцыі прытымліваеца Уладзімер Карагін, Аляксандар Санчукоўскі, Макс Куняўскі ды іншыя падпрымальнікі. Такім чынам, яны выказваюцца адна-значна за хутка зьяўленне новага працэдольнага парламанту, які працягне "канцепцыю лібералізацыі". Гэта ўжо не прыватныя, а нацыянальныя інтарэсы, бо пытаныне стаіць аб апошнім магчымасці спыніць бедства. Ці ёсьць у гэтых прапаноўваў альтэрнатыва? Кабінэт міністраў свае пралановы на на-ступны год пакуля ад грамадз-касці хавае. Не выключаюць падпрымальнікі варыянту, што працягвацца гэтая гульня ў "кошкі-мышкі" будзе да канца каstryчніка, пакуль прэзідэнт ня зъезьдзіц у Нью-Ёрк на сесію ААН. Потым можна пайсьці і на новы скандал. А тое, што скан-далу не пазбегнүць, калі зъяўрстваць бюджэт па сёняншній падаткавай схеме, відавочна. На Захадзе, які дae крэдыты нашай эканоміцы, яшчэ адно паглынанье рэформаў не "праглынунуць". Там проста назайджы махнунуць на нас рукой. "Мы і тац ужо апынуліся ў своеасаблівай падаткавай яме ў парыўнанні з суседзямі, — упэўнены старшыня Саюзу падаткаплацельшчыкаў Сямён Дрэйзэншток. — Польша, Літва ды Расея ўжо маюць сістэмы кўды больш лібералінныя за нашу. Хутка іх дагоніць Украіна, дзе прэзідэнт Кучма рыхтуе ад-паведны ўказ. Мы застанемся працацаць у самых кепскіх умо-вах. Такія ж будуць і вынікі".

Віталь ЦЫГАНКОЎ

Немажліва галасаваць „як у Беларусі“,

Сумныя ўражаныні ад знаёмства з польскімі рэформамі

"Страшна далёкія мы ад цывілізаваных народаў..." Гэтае адвольна перафразаванае вядомае выказваныне ўчэлпіста засела ў маёй галаве пасъля пaeздкі ў Варшаву. Вы, можа, запытаце, ці варта было ехаць у Польшу, каб зрабіць гэткую маркотную, адна неарыгінальную выснову? Мяркую, варта, бо толькі ў парайнаныні з іншымі магчымымі аўктыўна, без рамантычных мараў альбо пахавальнай ляманту ацаніць нашу рэальнасць.

Камандзірока ў Варшаву "Рэформы ў Польшчы — пасъляховы шлях пераходу да рынкавай эканомікі" была арганізаваная для дзесяці беларускіх журналістаў Інстытутам прыватызацыі і мэждыкмэнту пры падтрымцы галандзкай амбасады ў Польшчы.

Асноўнае ўражаныні ад кан-тактаў з дзесяткамі людзей з калідораў улады і бізнесу — поўная адсутнасць у іх якой-не-будзь сацыялістычнай на-стальгіі, скіраванасць выклю-на на сучаснасць і будучыню. Палікі — вельмі палітызованыя людзі, але ў ацэнцы падзеяў 1989-90 гадоў у іх, на маю думку, існуе даволі вялікая ад-надушнасць. У размове яны аўтаматычна гавораць "пасъля рэвалюцыі 89-га", ці "пасъля вы-звалення ад камунізму", ці

"пасъля пачатку рэальных рэ-формаў", успрымаючы гэтыя вызначэнні як належкнае. Няма гэтага ідэёцкага саўковага "плюралізму", калі любая гра-мадзкая зъява — перабудова, путь, незалежнасць — ставіцца пад сумненне і ўжываеца толькі з дадаткам "гэтак звана-на".

Між тым грамадзкі настрой народа — не абстрактная катэ-горыя, яна рэальная ўплывае на эканамічную сістэму, якую вы-біраюць грамадзяне. Гэта толькі ў нас думаюць, што можна па-грахці банкірам, камэрсантам і "хлопчыкам у "Мэрсэдэсах", ганіць капіталізм і адначасова

рэальная праводзіць прыватызацыю і запрашыць замежных інвэстараў. Не бывае такога. Немажліва, кідаючы людзей у мароз, пераконваць іх, што ім горача. Калі беларускія палітыкі — ад Лукашэнкі да лібералаў — лямантуюць на тэму "еканомікі" — перш за ўсё, мне хочацца толькі горка ўсміхніцца. Эка-намічныя дачыненіні пакуль што ажыццяўляюць на робаты, а жывыя людзі са сваім нацыя-нальнымі, рэлігійнымі, ідзялігічнымі ды іншымі прынцыпамі. І пакуль гэтыя людзі выбіраюць камуністай, ненавідзяць

талізм і мараць пра аднаўленне СССР (а ўлада на выборах і рэферэндумах усяляк з гэтага карыстаеца), нікі эканамічны і палітычны геній не пабудуе ім прыстойнае жыццё. Зрэшты, такія людзі ніколі і не абяруць нармальну, годную ўладу. Толькі калі пераважная большасць народа будзе мець выразнае жаданье жыць і праца-ваць у цывілізаванай эўрапей-скай краіне Беларусь, толькі тады нашы грамадзяне атрымаюць шанец на гэта. Вобразна кажучы, немагчыма праца-ваць і галасаваць па-беларус-ку, а жыць па-намецку.

Непасрэдную сувязь паміж палітыкай, ідэалогіяй і эканомікай пераканаўча дэманструе до-свед польскіх пераўтварэнняў. У 89-ым — годзе пачатку рэальных польскіх рэформаў — гра-мадзства краіны выка-зала поўную падтрымку ўраду на іх правядзеніне. Палікі хацелі жыць па-новому, палікі былі гатовыя праца-ваць па сваіх руках ўласнасці. Таму адным з асноўных чыннікаў рэформаў побач з чиста эканамічнымі фінансава-мане-тарысцкімі заходамі стала за-беспечэнне незалежнасці сродкаў масавай інфармацыі і дэцэнтралізацыя ўлады. Мясцо-

вия гміны атрымалі дастатковую фінансавую самастойнасць, яны сталі ўласнікамі дзяржавай маёмасці і камунальной гаспадаркі на сваёй тэрыторыі. Менавіта новая некамуністычная мясцовая ўлада праводзіла прыватызацыю на тэрыторыі сваіх гмін на ўзроўні прадпрыемстваў. Наша раённая ўлада (абраная нашымі ж грамадзянямі), здаецца, можа толькі змагацца з прыватызацыяй — у парайнаныні з імі прэзідэнт Беларусі выглядае рэ-фарматарам...

Новы польскі парламант у трыя месяцы праца-ваць літаральна днём і ноччу — неабходныя законы прымаліся фактычна на працягу адных сутак. За некалькі месяцаў была падтрыхта-вана заканадаўчая база для прыватызацыі, банкруцтва, ажыццяўлення права прыв

Маскva хоча навучыць нас любіць Расею

АКТУАЛІІ

Прэзідэнт Ельцын зацьвердзіў Указ аб стратэгічным курсе Расеі ў дачыненіях з дзяржавамі СНД

Новая зынешнепалітычна канцепцыя Расеі высыпала даўно. Рознакаляровая мазаіка з заявай расейскіх палітычных і дзяржаўных дзеячоў паступова фармавалася ў цэльнную чорнабелую карціну рэзкага павароту ў зынешній палітыцы гэтай краіны. Безумоўна, ращаючыя паскарэнне такому працэсу надаў факт правядзення ў съежні парламентскіх выбараў. Пакуль прэтэндэнты ў Думу засята спаборнічаюць паміж сабою ў праяўленіях вялікадзяржавнага патрыятызму, выкананчая ўлада вырашыла не пакідаць такі війгрышны козыр сваім канкурантам. Прэзідэнт Ельцын Указам №940 зацьвердзіў "Стратэгічны курс Расеі з дзяржавамі — удзельнікамі Садружнасці Незалежных дзяржаваў".

Па сутнасці, гэты дакумент заканадаўча замацоўвае стратэгічны паварот Расеі ад раўнапраўнага партнэрства да прэтэнзіі на панаванне ў дачыненіях з краінамі СНД. Расейцы не хаваюць прычыны сваёй карэннай засікаўленасці ў постсавецкім ашбара — прыярыйтэтнасць адносіна ў краінамі СНД найперш тлумачыцца тым, што "эфектунае супрацоўніцтва з дзяржавамі СНД зьяўлецца фактарам, які су-працьстаіць цэнтральным тэндэнцыям у самой Расеі". Вядома ж, гэта лагічна — прайграўшы па ўсіх пунктах на чачэнскім фронце, трэба адигравацца на "франтах" беларускіх, казахстанскіх, грузінскіх ды іншых.

Бадай упершыню адкрыта на афіцыйным узроўні замацоўваеца прэтэнзія Расеі на асаблівую ролю ў СНД. Асноўнай задачай палітыкі заяўлена "ўмацаванне Расеі ў якасці вядучай сілы фармавання новай сістэмы міждзяржаўных палітычных

ды эканамічных дачыненій на тэрыторыі постсавецкай прасторы" ды "нарошчанне інтэграцыйных працэсаў у СНД". Гэтая "вядучасць" у дакуманце далей распісаны даволі дэталёва. У эканамічнай сферы прадугледжана далейшае пашырэнне мытнага саюза, фармаванне плацёжнага саюзу, "маючы на ўзвес... выкарыстанні ў агліднай перспэктыве расейскага рубля ў якасці рэзвовай валюты". У двухбаковых эканамічных дачыненіях "прадметам пастаяннага клопата" павінна стаць "захаванне вядучага становішча Расеі на рынках СНД, асабліва ў сферы сбыту гатовай прадукцыі" і "спрыяньне транзіту расейскіх тавараў па тэрыторыях гэтых дзяржаваў".

Увогуле, Расея прапануе мадэль рознахуткаснай інтэграцыі, падкрэсліваючи, што "стаўленне нашых партнераў да гэтай мадэлі будзе важным чыннікам, які вызначае маштабы эканамічнай, палітычнай і вайсковай падтрымкі з боку Расеі". Інакш какуцы, самым актыўным аб'яднальнікам паабязаныя льготы, каб народ "партнера" мог увачавіці пераканацца, як цудоўна стала жыць "разам з Расеі". Түрбе адно — ці хопіць "дапамогі" на ўсіх жадаючых, і як да яе паставяцца расейскія рэгіёны і грамадзяне.

Найбольш багатое "супрацоўніцтва" прапануеца ажыццяўвіць у вайсковай сферы. "Расейскі адказ NATO" выглядае наступным чынам: рэкамэндуецца "заахвочваць намер дзяржаву — удзельніц Дамовы аб калектувай бяспечы аўяднацца ў абаронны хайрус на базе супольнасці інтэрсаў і ваенна-палітычных мэтаў". Заяўлена, што доўгатэрміновым планам

Расеі адпавядае захаванне прынцыпу адкрытысці межаў унутры СНД. Фактычна ўсё гэта падсумоўваецца ў самай красамоўнай фразе: "Пры ўзаемадзеянні з трэцімі краінамі і міжнароднымі арганізацыямі дасягаць з іх боку разумення таго, што гэты рэгіён найперш зьяўляецца зонай інтэрсаў Расеі". Застаецца высьвятліць, хто стане партнэрам Андрэя Козырава ў сучасным варыянце "пакту Молатава — Рыбэнтра".

Вядома, што паводле сваёй гісторычнай традыцыі Расея ня можа не спалучыць эканамічную і палітычную мэтады з культурнай экспансіяй. У шэрагу гуманітарных заходаў — забяспечыць расейскіе тэлевізіі і радыёвіышчанні, падтрымліваць расейскую прэсу, ажыццяўляць падрыхтоўку ў Расеі нацыянальных кадраў для дзяржаваў СНД. Але і сярод іх вылучаюцца самае змальнае і непаўторнае ў сваёй "суперчеснасці": "Асаблівую ўвагу наадаць аднаўленню пазіціі Расеі як галоўнага адукацыйнага цэнтра на тэрыторыі постсавецкай прасторы, маючы на ўзвес неабходнасць выхавання маладога пакалення дзяржаваў СНД у духу сяброўскага стаўлення да Расеі". У савецкі час міліцыяны любілі павучыць арыштаваных нефармалаў: "Я навучу цябе любіць Радзіму". Зараз нас будуть вучыць любіць Расею...

"Стратэгічны курс..." ужо пайшоў па дыпламатычных каналах ва ўсе краіны сьвету, і, напрыклад, у Прыбалтыцы стаў падставай для вельмі ізворовай рэакцыі. Сапраўдны скандал разгарэўся пасля таго, як міністар замежных спраў Расеі Андрэй Козыраў нібыта заяўлюе журналістам, што Расея, у

адпаведнасці з новай дактринай, гатовая ўзвесці ў Прыбалтыку свае войскі ў выпадку пашырэння там правові расейскамоўных жыхароў. Ня выключана, што менавіта пасля азнямлення з тэкстам ельцынскага указу кіраўнікі Польшчы і Чэхіі публічна заяўлі пра гатоўнасць прадстаўца свае тэрыторыі пасля ўступлення ў NATO для разъмяшчэння язднай зброі гэтага блоку.

На Беларусі ў інтэрвію агенцтву Інтэрфакс "Стратэгічны курс..." пракамэнтаваў першы намеснік міністра замежных спраў Валерый Цэпкала. Лукашэнкаўскі "малады вóйк", вядомы сваім шкадаваннем пра тое, што Беларусь "выштурхнулі" з Савецкага Саюзу, безумоўна падтрымаў і становіча асанані "імкненне расейскага кіраўніцтва знайсці шлях інтэграцыі рэспублік былога СССР". Аднак нават Цэпкала пажурыў Расею за прыніжнэе ролі іншых дзяржаваў СНД, за адсутнасць "пўных элемэнтаў далікатнасці" ў тэксле дакумента, за ту ж трагікамичную фразу пра выхаванне сяброўскага стаўлення да Расеі. "Як відаць з тэксту, размова не ідзе аб раўнапраўным супрацоўніцтве, хаця нават у часы СССР аб адзінай дзяржаве гаварылі як аб саюзе раўнапраўных рэспублік", — звойжкіў Цэпкала, з

сумам нагадаўшы, што менавіта сувэрэнізацыя Расеі звязвалася адной з галоўных прычынаў распаду СССР. Цэпкала, на маю думку, даволі трапна ахарактарызаваў прынцыповую сутнасць ельцынскага ўказу: "Можна меркаваць, што з прыняціем стратэгічнага курсу Расея вяртаецца да некаторых традыцыяў зынешнепалітычнай дзяянасці Савецкага Саюзу".

Нельга, аднак, спадзяваца, што публічна прыняціе новай дактрины зьяўляеца ўсяго толькі перадвыбарчым ходам, які будзе адразу ж забыты пасля галасавання. Фактычна зараз можна канстатаваць, што Расея па ўласным жаданні выпадае з ёўрапейскага палітычнага і соціекультурнага кантэксту, на маючы намер інтэгравацца ў ёўрапейскую цывілізацыю. Расея зъбіраецца захоўваць свой асаблівы расейска-савецкі сьвет, уважаючы яго за вышэйшае дасягненне чалавечага розуму. І адным з асноўных інстынктаў гэтай "цывілізацыі" зьяўляеца жаданне далаучыць да сябе як мага большую колькасць народаў, нягледзячы нават на эканамічныя рэzonаны. На жаль, усё ідзе да стварэння новай жалезнай заслоны: ёсьць Эўропа, ёсьць Расея. Для нашага выбару "сярэдзіны" не застагаецца.

Алесь ГАНКОВІЧ

Як чорнае выдалі за срэбнае

Белінфарм дніамі натрапіў на залатую ды срэбнюю жылу. Яго паведамленне аб выніках маскоўскага кінафестывалю славянскіх ды праваслаўных народу "Залаты віцязь" скончылася навіной аб tym, што прызам "Залаты віцязь" быў узнагароджаны прэзідэнт Беларусі А.Лукашэнка, а "Срэбны віцязь" дастаўся Уладзімеру Замяталіну. Юры Азаронак, як паведамлялася, атрымаў за сваё "Нянявісць" сучышальны прыз міністру Перасвіта. Праўда, белінфарм чамусці называў гэты прыз "скульптурай воіна-пераможца".

Але як толькі гэтая недакладнасць кінулася ў вочы. Некаторым падрабязнасцям не знайшлося месца ў паведамленні пра перамогу двух віцязяў і манаха. Па-першое, сярод арганізатораў фестывалю ў апошнія часы зьявілася раптам беларуская асацыяцыя творчых саюзаў. Ка-нечне, яна гэтым вельмі ганарылася. Ва ўсялякім разе Мікалай Яроменка-старэйши не хаваў задавальненіні, што апінуўся ў адной кампаніі разам з Мікалаем Бурляевым і ягонымі сябрамі па сумеснай барацьбе за славянскую ідэю. Шмат намёка было на нейкую асаблівую місію Беларусі ў славянскім съвеце.

Кіраўнік беларускай дэлегацыі нават двойчы адзначыў, што яны тут "по распоряжению презідэнта Лукашэнко", чым выклікаў шмат размоваваў на фінансавую тэму. Ва ўсялякім разе "віцязь", якія пасыпаліся на Лу-

кашэнку ды Замяталіна, журнalistы ўспрынялі не інакш як плату за матар'яльную падтрымку мерапрыемства.

Не абышлося бяз шпілек і ў адрас журы. Аказваецца, журы ў намінацыі відэафільмаў узначальваў той самы Юры Цвяцтковіч з Беларусі, які ніядаўна гэтак рашуча бараніў Юрыя Азаронака ад крытыкі кінакалегаў. Па "цывіятускай" намінацыі перамог мэтр Мікіта Міхалкоў са сваім "Сэнтыментальным падарожжам" у краину расейскага жывапісу, але і "Нянявісць" Азаронака без адзнакі не засталася. Пры гэтым цікавы такі момант: сябры Цвяцткова па журы маглі ня ведаць пра раשэнні суда пакараца аўтара фільма за хлуснину, але як гэты "маральны рыф" абышоў паважаны дзеяч кіно? Няўко на ягоную думку ўзнагарода імя манаха, змагара за праваслаўную веру, вартая аўтара хлусылівага фільма?

Распавядаюць пра іншыя цікавыя рэчы, што адбываюцца на фэстывалі. Напрыклад, пра тое, з якім задавальненінem успрымаў публіка асабістое віншаванне, дасланое прэзідэнтам Лукашэнкам. І пра расчараўненне, бо так і не прыйшло віншаванне ад Ельцины. І, канечно, пра рознакаляровыя прызы, атрыманыя зусім далёкімі ад кінамастацтва дзеячамі. Але што тут дзіўнага? За вялікія гроши і адданую службу зробяць што хочаш, нават чорнае выдалі за срэбнае ці залатое.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

ЗДАЕМ НА ПРАКАТ
ЛІМУЗІН Cadillac

умяшчальнасць 8 чалавек

Звоніце кругласутачна
на т. 23-02-52, 35-50-97

а жыць „як у Эўропе“

ныя — відаць, палякі, у адрозненіі ад нас, не пакутуюць на энкафілію (любоў да мёртвых).

Зараз у лістападзе ў Польшчы пацянаецца чакавая прыватызацыя, якую амаль на два гады затрималі левыя сілы ў парламанце. На яе выстаўляюцца толькі 514 прадпрыемств, якія вырабляюць каля 12 працэнтаў ад аўтому вытворчасці краіны — пры гэтым умовай прыватызацыі павінна стаць абвізковая рэструктурызацыя прадпрыемства.

Акцыі, што выдаюцца на сельніцтву, не ацэнваюцца, бо іхны рэальны кошт павінен пакаць рынак. Ужо (!), яшчэ да пачатку выдачы вайчараў, створаныя Нацыянальныя Інвестыцыйныя фонды (НІФ), кожны з якіх будзе мець працарыянальнасць ажыццяўлена пад вытворчасцю — як добрых, так і кепскіх — і займаца пошукам інвестыцый. На конкурсай аснове выбарлі кіраўнікі прайватаў зынешніх фірмаў і Наглядальныя Рады НІФаў. Каравац, ніякіх экспромтаў, а значыць — ніякіх праваў.

Ну і галоўнае — вынікі. Пра гэта пісаць асабліва прыменна (калі думаеш пра іх) і балюча (калі думаеш пра нас). Пасля

шокавай тэрапіі спад вытворчасці ў палякаў працягваўся толькі два гады — 90-ы (12%) і 91 (6%). Потым пачаўся пад'ём (мінулы год — 5 працэнтаў, гэты, па прагнозах, — 6), які давалі і даюць толькі прыватызацыя прадпрыемстваў. Узровень жыцця ўжо зараз перавысіў узровень 89-га, а ў наступным годзе Польшча дасягне дарэформеннага аўтому вытворчасці. Гэта, аднак, ужо іншая якасць вырабаў — ня танкі і бязформеннае адзенне, а нармальная ёўрапейская прадукцыя.

А ў нас? А ў нас — "мяккія рэформы", мы народ свой шкадуем. Тому спад вытворчасці ў нас ужо чацвёрты год, канца яму не відаць, да і лічбы іншыя — 30, 20 працэнтаў. Нават калі зараз ўсё чароўна пераменіцца і з наступнага года ў нас пойдзе фантастычны рост у пяць-сем працэнтаў гадавых, дасягнучы узроўню 1991-га мы здолеем толькі ў 2007-2010 гадах. Тоэ, што палякі прайшлі за 7 гадоў, нам давядзенца пра падыўшы за 17-20 — і гэта ў лепшым варыянце!

Але хто скажаў, што мы ўсе заслужылі лепшай долі?

Беларусь смотрит на Восток

Президент Беларуси Александр Лукашенко, который до избрания был директором совхоза, встретился с делегацией американских бизнесменов. Удивительно, но они произвели на него хорошее впечатление. "Мне нравится их pragmatism", — говорит Лукашенко. Особенное же ему импонирует их интерес к инвестициям в развивающуюся экономику страны, независимо от темпов демократических реформ.

"Для них имеет значение стабильность, а не политика, проводимая правящим режимом, и это совершенно правильно, — сказал 41-летний президент в интервью на прошлой неделе. — Поэтому я надеюсь видеть их все больше и больше".

Заискивание перед капиталистами для Лукашенко необычно, ведь его режим все больше приобретает автократический характер, а сам президент больше известен как человек, настроенный против Запада. Он прислуживает России и скорбит о развале Советского Союза.

Но он не стесняется противоречий. Вся его страна полна ими.

Ни одна другая бывшая советская республика не относилась таким образом к своей независимости и не медлила так с развитием рыночных преобразований.

Беларусь, что в переводе означает "белая Россия", с ядерным оружием на своей территории и десятимиллионным населением находится на перекрестке дорог между Центральной и Восточной Европой. Тем не менее, она до сих пор остается практи-

Под таким заголовком американское информационное агентство Associated Press распространило материал своего корреспондента Джуллии Рубин, которая на прошлой неделе посетила Беларусь, где встретилась с президентом Лукашенко и другими политиками. Этот текст уже опубликован в десятках западных изданий. Мы полагаем, что читателям СВАБОДЫ будет любопытно узнать, что пишут о нас на Западе. Публикуем материал без сокращений.

Чески неизвестной за пределами бывшего Советского Союза.

На протяжении веков она принадлежала то России, то Польше. И восстановить ее по-прежнему чувство национального самосознания очень сложно. Это страна с тяжелой судьбой, только за последние полвека она потеряла четверту часть населения в войне с нацистами и приняла на себя главный удар чернобыльской ядерной трагедии.

"Беларусь находится между Востоком и Западом, и мы не хотим опять оказаться в центре очередного трагического конфликта", — сказал Лукашенко. — Наша история учит нас быть осторожными и бдительными".

Минск, столица Беларуси, до сих пор напоминает снимок, сделанный в советскую эпоху. Его широкие улицы шумны, но чисты и почти лишены рекламы. Каменный Владимир Ленин стоит перед Домом Правительства, а языком обучения можно выбирать русский.

Здесь можно встретить шикарные автомобили и рестораны западного типа, но в целом город производит унылое впечатление.

Люди понижают голос, когда говорят о правительстве.

Хотя Лукашенко и жаждет помощи из Москвы, он не хочет тамошнего "дикого капитализма" и "кriminalизации общества". "Все должно быть рационально", — говорит он.

Кое-как начался процесс приватизации. Международный валютный фонд утвердил кредит stand-by после того как была обуздана многомесячная гиперинфляция, и Лукашенко утверждает, что сейчас процесс экономических реформ пойдет быстрее.

Но все-таки его взгляд устремлен назад в СССР. Он убедил Россию пойти на заключение таможенного союза и на протяжении прошедшего месяца ездил туда, убеждая в необходимости более тесного экономического и политического союза.

Москва восприняла Лукашенко без особого энтузиазма, отказавшись взвалить на себя бремя чужих экономических проблем. Но патриотично настроенные лидеры в Минске боятся, что Лукашенко продаст суверенитет страны.

"Увеличивается угроза, по-

скольку политика правительства показывает свою несостоятельность, — заявил бывший глава государства Станислав Шушкевич. Существует очень много проблем внутри страны, которые они неспособны решить, поэтому они и стремятся в Россию".

Лукашенко отказался от белорусского языка в школах и вернулся в учебный план советские учебники. В мае избиратели поддержали восстановление старых символов советской поры.

Даже те, кто поддерживает независимость, сильно подвержены русификации. "Когда мы выбирали школу для сына, — говорит Наталья Полонская, владелица небольшой торговой компании, — мы выбрали русский язык. Все технические дисциплины преподаются по-русски. Это мировой язык".

В сельской местности ностальгия по стабильным советским дням только усиливает прорусские настроения. "Наша страна сама по себе очень бедная", — говорит Зоя, 44-летняя колхозница из-под Плещениц, отказавшаяся называть свою фамилию.

Лукашенко победил на президентских выборах в июле 1994 года с большим перевесом, выступая как опальный депутат и великий борец с коррупцией. Косноязычный и агрессивный, он утверждает, что представляет новое, более динамичное поколение.

Он управляет страной с помощью указов, и до проведения новых парламентских выборов у него нет достойного и легитимного противовеса.

Лукашенко послал ОМОН для подавления протестующих депутатов и для разгона забастовочного движения, он использует прессу для нападок на политических оппонентов и на саму прессу. Штат работников его личной охраны постоянно растет.

"Курс наших реформ основан на отказе от старой системы. Это требует непопулярных мер, поэтому нам нужна сильная власть", — говорит он.

Хотя он заявляет, что стоит за "умеренный путь", у многих это не вызывает оптимизма.

"Он меняет курс каждый день. Это человек с типично советским образом мышления, который зашел в тупик и сейчас пытается использовать любые методы, чтобы выбраться оттуда", — говорит Зенон Пазняк, лидер Народного Фронта.

Хрупкость отношений с Западом проявилась в прошлом месяце, когда Беларусь сбила американский воздушный шар во время международной гонки. Два воздухоплавателя погибли, а белорусское руководство выразило сожаление лишь после того как оправдало сбитие, используя лексику времен "холодной войны".

"Это примитив, — сетует Пазняк. — Беларусь способна вернуться в Европу, в цивилизацию, однако нам придется подождать немного дольше".

Джуллия Рубин,
Associated Press,
9 октября 1995 г.

С английского
перевел Глеб ЕРМАКОВ

Лебедь, который летает сам по себе

Согласно неофициальной информации, отставной российский генерал Лебедь фигурирует в "конфедеративных" планах президента Лукашенко в качестве наиболее предпочтительного кандидата на должность командующего белорусских Вооруженных сил, которые (в случае российско-белорусского объединения) предлагается переименовать в Западный округ. В этой связи есть смысл ближе познакомиться с генералом Лебедем. А вдруг...

Если генерал российских ВДВ (воздушно-десантных войск) за два часа общения с залом ни разу не выматерился, то, по мнению Александра Лебедя, это говорит о его высокой культуре.

В хлестких ответах генералу Лебедю нет равных. Что, впрочем, не мешает ему быть невыразимо скучным в программных выступлениях с трибуны. Ему неинтересно рассуждать о приватизации, экологии — короче, о всех тех вещах, о которых не поведаешь забористыми импровизациями.

Лебедю скучны программы. Более того — ему вообще неинтересно играть в команде. На протяжении всей своей недолгой карьеры публичного политрука каждую высоту Александр Лебедь брал в одиночку, как бы демонстрируя всем своим видом, что в помощниках он не нуждается.

В 82-м он воевал в Афганистане, в 89-м разгонял демонстрацию в Тбилиси, в 90-м усмирял Баку. В августе 1991 года на вопрос Ельцина, кого и от кого он охраняет, Лебедь ответил уклончивым вопросом: "От кого охраняет пост часовой?" Тогда же он предостерег Язова, что штурм "Белого дома" приведет к "грандиозному кровопролитию", — и в то же время вместе с генералом Ачаловым составлял план блокирования российского парламента.

Когда же все закончилось, генерал-майор Александр Лебедь не стал возражать против выраженной ему президентом "сердечной признательности"; когда же (некоторое время спустя) в одной из парламентских комиссий ему был задан вопрос, взял бы он "Белый дом", ответил — взял бы.

Несмотря на то, что Лебедь повсюду действует как бы в одиночку, любая его военная операция способствует укреплению его имиджа доблестного воина, славящегося русским оружие и спасающего родную дер-

жаву от сепаратистов-националистов. И уже не важно как: саперными лопатками (как это было в Тбилиси) или же артиллерийскими залпами по молдавским позициям.

Приднестровье и Тирасполь стали для Александра Лебедя своеобразным Тулоном. Из всех кровавых постсоветских конфликтов всего лишь раз удалось погасить пламя гражданской войны. На всю страну разнеслось, что только там защитили "русскоязычных", и сделал это Лебедь. После Приднестровья Лебедь мог позволить себе все, ибо понимание широких масс было гарантировано. Бравирующий своим суровым видом генерал стал желанным гостем в президиумах и на трибунах, а его рыкающие откровения насчет самого "лучшего в мире министра обороны" нашли благодатную почву в сердцах даже весьма далеких от армии людей. Заветной мечтой самых крутых патриотов сделалось во что бы ни стало заполучить Лебедя для озвучивания своих идей из его скрытых и героических уст.

Лебедь предпочел быть выше российской партийно-политической тусовки, демонстративно отстранившись от ее набивших оскомину суетливых оппозиционеров-державников, а отстранившись, спокойно повторять уже сказанное теми же патриотами, удовлетворяя неутоленный спрос на державность.

Три великих устоя, по словам Лебедя, — это духовная мощь русского православия, творческий дух русского народа и доблесть российской армии — "квинтэссенция русской", и вообще — максимум звука "r". То, что в устах других политиков звучит смешно или уже надоело, в исполнении Лебедя становится внушительным и веселым. Некоторые его сподвижники уверяют, что Лебедю можно говорить и шепотом,

том, все равно услышат.

"Мы — нация-калаха, — гремит Лебедь, — и так будет продолжаться до тех пор, пока каждый россиянин за рубежом не будет чувствовать себя в безопасности". Причем, утверждает он, все средства хороши: "с людьми по-человечески, со свиньями по-свински". Вот так, с солдатской прямотой: эстонцам место возле парада. Скажите, говорил ли когда такое, скажем Жириновский? Ну, говорил, да как-то не так величаво. И Руцкой тоже говорил, но только вот не пробегала от его слов радостная дрожь по спине "истинного патриота".

Что же касается экономических материй, то Лебедь рассуждает о них с куда меньшим задором: "Каждый баран должен свои рога носить". Хотя кое-какие мысли на этот счет у него все же имеются. Ставка, разумеется, все на тот же неистребимый русский дух: за Уралом проживает всего 20 процентов населения России, и неплохо бы сделать так, чтобы перспектива освоения этих земель стала привлекательной для миллионов русских, угнетаемых в "новом ближнем зарубежье".

Признавая, однако, что все это относится к области фантазий, на вопрос, что же он обещает по сути, генерал мрачен и краток: "Будете пахать. А я обеспечу порядок". И

никаких вам "общечеловеческих ценностей", и вообще ничего оттуда, откуда Россия "насаждают чуждое англоязычное христианство". Только величавое суворовское: "Мы русские — с нами Бог!" И здесь же, разумеется, про отечественных товарпроизводителей, про высокие технологии и про мощь родного ВПК.

Хотя куда больше генералу нравится абстрактно-монументальное: "Новое ползучее липкое тлетворное иго надвигается на нас сегодня". Внутри нас засел враг, стравливающий народы и плодящий мафиозные кланы. Но, обещает Лебедь, недалек уже тот день, когда "пружина народного терпения распрямится и сбросит накопившуюся скверну в небытие". Ну чем, скажите, не Лев Толстой?

Под игом, судя по всему, Лебедь подразумевает тех, "кто поимел наглость называть партией власти": это демократы, пожелавшие "поражения Отечеству и унижения русской армии" в Чечне. Со столь героическим прошлым Лебедь (в начале чеченской кампании выступавший ее решительным противником) считает себя вправе быть несколько непоследовательным.

Вадим ДУБНОВ, Москва

Беларусь будет финансировать договор о коллективной безопасности

На состоявшемся 3 октября в Москве совместном заседании министров иностранных дел, представителей Министерств обороны стран СНГ, а также представителей Федеральной пограничной службы России был согласован порядок финансирования Совета коллективной безопасности и его рабочих органов. Решено, что 50% расходов берет на себя Россия, на всех же остальных участников Договора о коллективной безопасности (ДКБ) приходится по 6,25%. Напомним, что первоначально планировалось равное финансирование Договора всеми странами-участницами.

За комментариями мы обратились к эксперту белорусского парламента Стани-

славу Шушкевичу, в свое время подписавшему ДКБ, который заявил: "Подписать ДКБ меня обязал парламент. Однако в Конституции Беларусь заложена норма, согласно которой вступление в блоки и союзы должно пройти ратификацию в парламенте. Механизм присоединения к ДКБ достаточно запущен, но ратификации Договора в парламенте не было". Тем не менее, в Министерстве иностранных дел Беларусь нам сообщили, что с момента поступления в депозитарий ДКБ подписанного господином Шушкевичем документа о присоединении к Договору Беларусь считается полноправной его участницей.

CIM

**Панядзелак
16 каstryчніка**

Беларускае тэлебачаныне

17.00 ТВ — школе
17.20 "Вясенняя вакаціі", м/ф
17.45 Музичны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 МТВ
19.00 На добры лад
19.15 Беларускі дом
20.00 Пратакол
20.20 Спартонны тэлекур'ер
20.40 Каляханка
21.00, 23.00 Напіны
21.40 Музичны антракт
21.55 Вартикал

22.30 Да 75-гадзьдзя тэатра імя Я.Купалы. "Паўлінка", спект.
0.35 Пад купалам Сусынету
OPT
14.00, 17.00, 23.00 Напіны
14.20 Мультсэрыя
14.40 Марафон-15
15.00 Эоры час
15.35 "Элен і хлоцы"
15.55 Джэм
16.30, 0.20 Сем дзён спорту
17.15 "Грапіканка"
18.10 Час пік
18.35 Адгайдай малодыно
19.00 "Калі..."
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Электронныя жучкі", м/ф

**Аўтарак
17 каstryчніка**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішні каstryль
7.50 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.05 Лута-парк
8.20 Абібок
8.45 Фінансавы час
9.00 ТВ — школе
9.20 Мультфільм
9.30 "Сто першы", м/ф, с. 1
10.40 Барб-лато
11.10 Тураб-ектый
11.30 Банка коміксу
12.00 Камптарны палігон
12.25 "Ято", м/ф
14.25 "Чаралейнасць", л/ф
15.00, 21.00, 23.00 Напіны
15.10 "Угрум-рака", м/ф, с. 1
16.30 Мультфільм
16.45 ТВ — школе
17.15 Урокі Н.Наважылавай
17.45 Музичны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн

18.45 МТВ
19.00 Калаж
19.30 23° 40" на ўсход ад Грыніча
20.05 "Маё хаханыне, мой смутак"
20.35 Скрыжали
20.40 Каляханка
21.40 АТН-улада
22.00 Музичны антракт
22.10 Эканамікет
22.20 "Мядежны духам"
23.30 Пад купалам Сусынету
23.35 Футбол. Чэмпінат Англіі
OPT
5.00 Галерніца
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Напіны
8.15, 17.20 "Грапіканка"
9.55 Чалавек і закон
10.30, 18.35 Адгайдай малодыно
11.10 ТРК "Мір"
11.50 "Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана"
13.05 "Стайка большая за жыцьцё"
14.20 Мультсэрыя
14.40 Квар'ет "Віёлёт квампіані"
14.50 Мультыгровія

**Серада
18 каstryчніка**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішні каstryль
7.50 Эканамікет
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.15 "Прышы", л/ф
8.30 "Маё хаханыне, мой смутак"
9.00 ТВ — школе
9.30 "Мядежны духам"
10.20 "Сто першы", с. 2
11.30 Відъёмна-нівідніма
12.30 "Падкоўскі Радаль", м/ф
15.00, 21.00, 23.00 Напіны
15.10 "Угрум-рака", с. 2
16.30 "Дарогамі Прыкам'я", "Падломікі", л/ф
17.10 Роднае слова
17.45 Музичны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 МТВ
19.00 "Станем рымарамі!"

19.15 Крок
19.45 Прамая лінія
20.40 Каляханка
21.40 Музичны антракт
21.55 Крада
22.10 Эканамікет
22.20 "Мядежны духам"
23.30 "Я люблю джаз"
0.10 Пад купалам Сусынету
OPT
5.00 Галерніца
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Напіны
8.15, 17.20 "Грапіканка"
9.05 Тэма
9.50 У сцене жынёлаў
10.30, 18.35 Адгайдай малодыно
11.10 ТРК "Мір"
11.50 "Зінчыны дуд", м/ф, с. 1
13.00, 0.05 "Стайка большая за жыцьцё"
14.20 Мультсэрыя
14.40 Кактус і К'
14.55 Дамісолька
15.10 Покліч джунгляў

**Чацьвер
19 каstryчніка**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішні каstryль
7.50 Эканамікет
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.15 "Румба, вальс і маладосьць", ф/к
8.45 Мультфільм
9.00 "Мядежны духам"
9.30 Урокі Н.Наважылавай
10.20 "Залаты ландут", м/ф
11.45 "Песыры": знаёме і незнаёмае
12.35 "Ахніра ў імя хаханіні", м/ф
15.00, 21.00, 23.00 Напіны
15.10 "Угрум-рака", с. 3
16.15 "Друкуэты", л/ф
16.40 ТВ — школе
17.05 Студня "Ч/Б"
17.45 Музичны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 МТВ
19.00 "Чым багатыя..."
19.30 Крок

20.00 "Маё хаханыне, мой смутак"
20.30 Студня "Эксклюзіў". Шалі
20.40 Каляханка
21.40 Музичны антракт
21.55 Эканамікет
23.15 Цёмы пакой
23.50 Конны спорт. Канкур
OPT
5.00 Галерніца
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Напіны
8.15, 17.20 "Грапіканка"
9.05 Футбол. Champions League
11.10 ТРК "Мір"
11.50 "Зінчыны дуд", с. 2
13.00, 1.05 "Стайка большая за жыцьцё"
14.20 Мультсэрыя
14.40 Лега-гра
15.10 Цін-тонік
15.35 "Элен і хлоцы"
16.00 Рок-урок
16.30 Сем дзён спорту
18.10 Час пік

**Пятніца
20 каstryчніка**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішні каstryль
7.50 Эканамікет
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.15 "Замоны бабы Сашы", л/ф
8.30 "Маё хаханыне, мой смутак"
9.00 ТВ — школе
9.25 "Мядежны духам"
10.15 Мультфільм
10.30 "Накалечнік", м/ф
11.25 Тэатр песені Нап-Ці
12.25 "Невядомае пра Э.Неірэнсным", л/ф
13.30 "Паседка ў Вібладзі", м/ф
15.00, 21.00, 23.00 Напіны
15.10 "Угрум-рака", с. 4
16.25 "Прайшасі стод год", ф/к
16.55 "Дубрава", л/ф
17.25 Усё пра ўсё
17.45 Музичны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 МТВ
19.00 Тэлесябрэша
19.20 Дыялогі пра спорт
19.40 "Рок-карона-95"
20.20 Пазытыўны радок
20.30 Эканамікет
20.45 Каляханка
21.40 Музичны антракт
21.55 Акалада
22.40 Пад купалам Сусынету
22.45 "Бязыніны з гранынімі рукамі", м/ф

OPT
5.00 Галерніца
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.50 Напіны
8.15, 17.20 "Грапіканка"
9.05 Адзін на адзін
9.45 "С.Ясені", л/ф
10.25 Пакалу ўсе дома
11.10 ТРК "Мір"
11.50 "Леў Гурыч Сілічкін", т/ф
13.00, 1.05 "Стайка большая за жыцьцё"
14.20 "Адрынуты"

18.35 Лато "Мільён"
19.00 Адзін на адзін
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час
20.50 "Урга — тэрыторыя хаханіні", м/ф
22.50 Музагляд
23.45 "Гін Пік"
0.35 Сем дзён спорту
Канал "Расей"
6.30 Час спортыніх людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Патрабующа...

15.10 Чароўны снег, або Сінэма
15.35 "Элен і хлоцы"
16.00 ...Да 16 і старэйшым
16.30 Сем дзён спорту
17.00 Вольная бацьціба
17.30 Выратаванне 911
18.25 Вуснамі дайці
19.00, 22.00 Весткі
19.25 Падрабязнасці
19.35 "Грахі айдоу", м/ф, ч. 2
20.40 Рэптар
20.55 Кіт-антракт
21.05 Момант ісціны
22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміг
22.40 "Горкая кроў", м/ф, с. 1

Санкт-Пецярбург
16.55 Райко хаканыне
17.25 Эўрапейскі калейдаскоп
17.55, 21.35 Музичны момант
18.00 Тэлекрама
18.05 Вілкі фэстываль
18.20 Хакей. У перапынку (18.55)
— Инфарм-ТВ
19.45 "Мануала"
20.35 Спраны гарэдзікі
20.55 Гэлеслужбка бісыткі
21.05 Тэатральны біткаль
21.45 Инфарм-ТВ
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 Тэлекампакт
23.15 "Валянціна", с. 5

IV канал, НТВ
7.30 Мір нашаму дому
7.50 Майстрыхія
8.05 Сіядзія школа сέння
8.35 "Нальчык", л/ф
8.55 Мэтадара
9.10 Гілайская мона
9.40 "Эдэр"
12.30 Час "Рэаліста"
13.35 Спартовая рыбалка
14.00 Э.Томпсан. "На залатым во-
зэры", спект.
16.15 Гроў у квадраце
17.05 "Чароўныя гады", м/ф, с. 1
17.30 Футбольны клуб
18.00, 21.00, 23.00 Сеняня
18.35 Герой дыя
19.00 "Клуб самаэбоніу", м/ф

19.00 "Клуб самаэбоніу", м/ф
20.30 RenTV
21.35 "Песня каты", м/ф, с. 4
22.30 Часінка
23.20 Вэрсії
23.35 Генія

20.30 RenTV
21.35 "Песня каты", м/ф, с. 4
22.30 Часінка
23.20 Вэрсії
23.35 Генія

19.00 "Клуб самаэбоніу", м/ф

14.45 "Лурджа Магданы", м/ф
15.55 Мультфільмы
16.50 Па ўсёй Расеі
17.00 Леніградская абітлакампания
18.00 Тэлекрама
18.05 Тэлебілд
18.10 Вілкі фэстываль
18.50 Спартовыя наўны

19.45 "Скарб Амазоніі", м/ф

20.30 RenTV

21.35 "Песня каты", с. 2

22.30 Часінка

23.20 Вэрсії

23.35 Меламанія

19.00 "Бэлісімі"

18.45 Для дзетак

19.15 "Настырлайня і прыгожыя"

19.45 Клуб "Эдэм"

20.00 "Дынастыя"

21.15 "Супрады ціченіні"

21.45 Талеманіо

22.00 Кіто Расеі

14.50 "Фантазія", м/ф

15.55 Рассейская забавы

16.50 Па ўсёй Расеі

17.00 Дзеніградская абітлакампания

18.00, 21.00, 23.00 Сеняня

18.35 Герой дыя

19.00 "Хлып, і гамердз з пылагай", м/ф

20.30 RenTV

21.35 "Песня каты"

22.30 Часінка

23.20 Вэрсії

23.35 Калягня Абломаў

19.00 "Бэлісімі"

18.45 Для дзетак

19.15 "Настырлайня і прыгожыя"

19.45 Клуб "Эдэм"

20.00 "Дынастыя"

21.15 "Сладары анатурысты", м/ф

23.15 Foxy music

14.00 Гігмаліен

15.35 АНК

16.30 Час "Рэаліста"

17.30 Хакей з Я.Маграным

18.00, 21.00, 23.00 Сеняня

18.35 Герой дыя

Спорт

Віталь Шчэрба!!!

У японскім горадзе Сабаі завяршыўся чэмпіянат съвету па спартовай гімнастыцы. Да-волі паспяхова выступілі там беларускія спартсмены. У камандных спаборніцтвах нашая мужчынская дружына была шостай, а жаночая — восьмай, прычым і тыя і другія атрымалі алімпійскія ліцензіі. А чэмпіёнамі сталі ру-мынскія дзяўчата і хлопцы з Кітаю. У асабовых спаборніцтвах зноў бліскучая праіві ѿбіе шасыці-разовыя алімпійскія чэмпіён Віталь Шчэрба. У мнагаборті ён быў другім пасля кітайскага спартсмена Лі Слашана і перамог ў вольных практикаваннях і на брусах. У апорным скакаві Віталь заваяваў бронзовы мэдаль. Абсалютны чэмпіён съвету і Эўропы 1994 г. Іван Іванкоў выступаў з траўмой і змог заняць толькі 18-е месца ў мнагаборті, 4-е ў вольных і 5-е на брусах. Дзяўчата выступілі менш паспехова. Алена Піскун — 10-я, Святлана Багінская — 16-я. Нагадаем, што 22-гадовая Святлана выступала ў афіцыйных спаборніцтвах пасля трохгадовага перапынку. Можна спадзявацца, што да Атланты яе гатоўнасць будзе больш высокай.

Гары Каспараў захаваў званне чэмпіёна съвету па шахматах пасля таго, як у 17-й партыі матчу з Вішванатам Аяндам супернік пагадзіўся на нічью. Шахматная карона належыць Гары ўжо 10 гадоў — з таго моманту, як ён перамог Анатоля Карпава. Потым Каспараў яшчэ двойчы паспехова абараніў свой тытул у паядніку з Карпавым і адночы — з англічанінам Шортам. Пасля таго, як у 18-й партыі быў зафіксавана нічья, Каспараў атрымаў агульную перамогу — 10,5:7,5. Каспараў дастацця дэзве трэці прызвага фонду — 900 тыс. даляраў, Аянду — адна трэць гэтае сумы.

**Рэклама ў нашай газэце
імгненна прынясе Вядомасць
Вашаму бізнесу**

8 метраў 22 сантиметры — такі цяпер рэкорд Беларусі ў скакавых у даўжыню. Яго ўстановіў Аляксандар Глаўцаў на спаборніцтвах у Італіі. Яму ўдалося на 14 сантиметраў апярэдзіць срэбнага мэдаліста чэмпіянату съвету ў Гётэборгу Джэймса Бэкарада (Ямайка).

35 тыс. даляраў зарабілі менскія дынамаўцы па перамогу ў Кубку прэзідэнта Татарстана. Турнір праходзіў у Наберажных Чалнах, матчи дойжыліся па 45 хвілін. У паўфіналах менскія футбалісты абыграли байгараў з сафійскага "Лакаматыву" — 1:0, а ігракі мясцовага КАМАЗа — зборную Ярданіі — 3:0. У фінале беларусы перамаглі гаспадароў — 3:1. Пасьлех дынамаўцы, у шэрагах якіх вызначыліся Шуканаў і Шаўроў, якія забілі па два голы, асабліва значны, бо ў іхным складзе адсутнічалі дзевяць футбалістў нацыянальнай і алімпійскай зборных Беларусі.

Нарэшце парадавалі хакейкісты менскага "Цівалі". У чвэрцьфінальных турнірах на Кубак Эўропы, які праходзіў у Будапешце, яны занялі другое месца і выйшлі ў паўфінал, дзе іхнім супернікамі будучы маскоўскія дынамаўцы, клубы "Бальцана" (Італія) і "Хэрнінг" (Данія). Менчукі выигралі ў чэмпіёнаў Харваты "Мядзвешчака" — 17:0, вугорскага "Фэрэнцвараша" — 7:4 і згулялі нічью з лепшай камандай Казахстана "Тарпэда" (Усьць-Каменогорск) — 6:6.

Наталья Зыверава пачала з перамогі тэнісны турнір у Філдэрсварце з прызальным фондам 430 тысяч даляраў. Яна была мацнейшай за Марціну Хінгіс (Швайцарыя) — 6:4, 6:4. Баскетбольная зборная Беларусі прайграва ў Бэрліне

адборачны матч чэмпіянату Эўропы камандзе Босніі і Герцагавіны — 59:80. Нашыя выступілі без пяці лепшых баскетбалістаў. Куля, Мешчаракова, Крываноса і Сівірыдава не адпушчалі на гульню амэрыканскі ўніверсітэт імя Джорджа Вашынгтона. Афіцыйная прычына — расстрэл беларускім ВПС амэрыканскага паветранага шара.

Пяць беларускіх спартсменаў з Ворши, якія ўдзельнічалі ў чэмпіянате па каратэ "Эўраазія" што праходзіў у Рыбе, заваявалі 4 мэдэлі (златы, 2 срэбныя, бронзы). Вельмі ўдала выступіла прызёрка леташняга чэмпіянату съвету ў Гаване Вольга Бекеш якая заваявала 2 мэдэлі. Трэнеру аршанскаў каратыстай кубінцу Хорхе Луіс Лабадзе.

Вячаслаў Харанека з Менску, седзячы ў шлагаце, 61 раз падняў двухпудовую гіру, павялічыўшы свой жа рэкорд на 11 пад'ёмай. Тым часам, расейскі волат Барыс Грыдинеў на працягу 4 гадзін 15 хвілін падняў пудовы снарад 4510 разоў. На працягу спаборніцства, якое адбывалася на Краснай плошчы ў Маскве, ён ні разу не апусціў гіру на зямлю. Грыдинеў належыць і іншыя дасягненні: 10 тыс. прысяданняў, 3 тыс. адціснанняў адной рукой, 800 разоў ён віконвае пад'ём пераворотам.

Сэнсацийная перамога волейбаліста Гарадзенскай вобласці над віцебчымі — 3:1 завяршылася фінал Кубка Беларусі. На трэцім месцы берасцейцы, якія абыграли з такім жа лікам каманду Менскай вобласці.

Алімпійская зборная Беларусі ў адборачным матчы перамагла зборную Люксембурга на ейным полі — 5:0.

Падрыхтаваў Сямён ПЛОЦ

Браты па няшчасці

На чыгуначным вакзале ў Берасці адбыўся інцыдэнт паміж беларускай міліцыяй і 60 расейскімі грамадзянамі, якія ехалі з Польшчы ў цягніку Варшава—Растоў-на-Доне.

Канфлікт узнялі з прычыны того, што расіяне адмовіліся плаціць мытны збор за тавары, якія ўвозілі з-за мяжы. А, калі аўтамабіль, у якім яны ехалі, быў ачэплены, расейскія "карабейнікі"

блакіравалі чыгуначныя пуці. Спрабы беларускай міліцыі вырашыць канфлікт мірным шляхам не прынеслі посыху. Таму супрацоўнікі праваахоўных органаў былі вымушаныя вызываць чыгуначныя пуці, скарыстаўшы гумовымі дубінкамі. У выніку, рух цягніка быў адноўлены, а парушальнікі адпраўлены на радзіму цягніком Берасцьце—Масква.

CIM

Арыштавалі начальніка аховы

У Магілёве арыштаваны начальнік Ленінскага раёнага аддзела пазаведамасной аховы.

Яго ўзялі адразу пасля арышту кіраўнікоў трох буйных фірмаў, якія былі фактычна манапалістамі ў відэа- і аудыябізнесе ў абласным цэнтры. Фірмы

атрымлівалі па фальшивых дакументах валютныя кредиты на мільёны даляраў ад "Зынешэнбанку". Начальнік пазаведамасной аховы.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Дагуляліся...

У Баранавічах адбыўся суд над чатырма падлеткамі, якія разбурылі 25 помнікаў на могілках у вёсцы Моўчань.

Ігар БАРАНОЎСКІ

На вайне як на вайне

У "бітве за ўраджай" у Жабінкаўскім раёне загінуў ваяненаслужчык тэрміновай службы А.Ралько.

Ваенная праکуратура Берасцейскага раёну ўзбудзіла крымінальную справу для высыгват-

лення аbstавінаў съмерці. Салдат загінуў пад коламі аўтамашыны на палетках калгасу "Світанак" падчас уборкі бульбы.

Ігар БАРАНОЎСКІ

Вы любіце СВАБОДУ, маецце вольны час і хочаце крыху зарабіць?

Наша газета можа заключыць з Вамі дамову на распаўсюджванье СВАБОДЫ.

Тэлефануцце (толькі па пытаннях распаўсюджваньня):

Менск	36-24-41	Mariel	22-63-19
Берасць	26-47-13	Ворша	4-28-57
Горадня	45-41-83		

• Прыватныя аб'явы і вішаваныя прымаюць у рэдакцыі з 10.00 да 17.00

• Базавы кошт рэкламнай плошчы ў газэце СВАБОДА:

1 см² — 1,5 USD

• Скідка для рэкламных агенцтваў —

25%

• Кошт 1 радыка прыватнай аб'явы

— 12 000 руб.

Субота
21 кастрычніка

Беларускія тэлебачаныне

8.00 Эканаміст.
8.10 Люстэрка Сі-Эн-Эн.
8.25 "Сустракі на арэне", ф/к
9.05 Спартлікіўка
9.30 Мультрэйм
9.50 Усё пра ўсё
10.10 Тэлефестыўаль
10.30 Эздароўе
11.00 Бон тоў
11.30 "Чачэрскі альбом"
11.50 Так гэта было...
12.10 Песні радасці і надзеі
12.40 Творцы
13.10 Тэлеклуб "Гаў-гаў"
13.40 Сэкрэтэр
14.20 "Пакланіцца, упкі, дзеду..."
14.50 Менск — Нямск — старыя першыя
15.15 Трэці гайм
16.00 "Эзатыя ключы", ч. 1
17.25 "Грапічна сыйтка", м/ф
18.15 "Чацьёрства пымэрэніі"
19.20 Галерэя

19.30 Фінансавы час
20.05 Міжнародныя спартовыя наўты
20.35 Калыханка
21.00 Навіны
21.45 "Раман імпэратора", м/ф, с. 1
23.00 "Ен просты, як сама зямля"
24.00 Гад купалам Сусіству
0.05 Вільгельм-ніндзіма

OPT
6.45 Гад ём!
7.45 Слова пастыра
8.00, 14.00, 17.00, 22.50 Навіны
9.30 Не зінай!
10.00 Ранішыя пошты
10.30 Смак
10.50 Бамонд
11.15 В. Васільева: дзякую лёсю
11.55 "Жыўапіс: вялікія імяны"
12.25 "Нос", м/ф
14.20 Аўтамабіль і я
14.50 У сцэне жыўёлай
15.30 "Ажно ў Эўропу"
16.00 Некі раз
16.00 Шысьльвін выпадак
17.20 Кінематограф
17.55 "Ганіна ад 6 да 18", м/ф

19.45 Добрай ночы, малыны!
20.00 Час
20.50 "Прыгоды каралеўска
стражца Шарфа", с. 3
21.55 Бранг-рэйні
22.45 Адпачынка рэспубліканскай мультыплікацыі
23.00 "Красунчик Джоні", м/ф
0.35 Еўропіон-95

Канал "Расея"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Зоркі гаварцы
7.30 "Ваўкалаўкі, або Памылка док-
гара Нікадайма"
7.45 Сартыры надзякую
8.00 "Адысэя"
8.30 Залатыя ключык
8.50 Этыкетка
9.00 Паралампікі тышдзень
9.45 Вільгельмія джунглі
10.15 Да. Масківі — даўгэ
11.00 Пілігрім
11.45 Нонія лінія
12.05 Вялікія хакеі
12.45 Гарачыя дасягненія
13.20 De facto
13.35 "Закаханы ў мадам Мэргэ", ч. 1

1.25 Ведзі
11.55 "Бэрлін-Маскін-Бэрлін"
11.55 Зоркі сусветнага экрану
11.55 Футбол
18.00 Зоркі даждж
19.25 "Прыгоды дантыста", м/ф
20.35 Кін-антраект
21.05 Зусікі скротна
2.30 Рака часу
22.35 Аўтамат
22.40 Гукаўская дарожка

Сант-Пециярбург
6.30 Хрысціс на ўсім съвеце
7.00 Добрае раніцы
7.00 Стрымі жыцці
9.20 "Гры таўсцякі", м/ф
10.50 "Загадана віякіць"
11.05 "Сан-Жэрмэн дэ Прэ. Мину-
з", т/ф
11.40 Рандэну
12.10 Тэледоктар
12.30 Тэз
12.45 Гістарычны альманах
12.45 Гарачыя дасягненія
13.15 "Чужак", м/ф
14.35 Даўгіча ТВ
15.35 Храм

16.05 Шпійнаж
16.30 Хакей
18.15 Вядомі фасцінальны
18.30, 21.45 Инфарм-ТВ
18.50 "Гаў-гаў", м/ф
20.20 Экспраес-кіно
20.35 Ні хочаш — не глядзі
22.05 "Не ажыўай табе садзрукай", м/ф
IV канал, HTB

7.00 Віратынне да Бога
7.30 "Гішчані з ігрунінага палету"
8.10 Дайчына пы